

מילי מתקין

"מילא מתיקא כדובשא דאתאמר בלחישא" (זמירות ליום השבת)
זכרונות לרגל יום הזכרון לאאמו"ר הגאון רבי שמואל הלוי שולזינגר זצ"ל
(כ"ג טבת תשס"ד)

הרב טוביה הלוי שולזינגר

לבו לא עמד מול רוח הציונות שנשבה באותם הימים, ובא לפני רבינו אליהו. אמר לו המשגיח זיע"א, 'חז"ל אומרים כל הפורש מדברי תורה אש אוכלתו, האש הזאת יכולה לבוא עוד לפני שתגיע לחזית'. ואכן אותו הבחור הגיע למחנה הצבא, שם הביאו לפניו אמצעי לחימה, ותוך כדי טיפול ברימון אירעה תקלה, הרימון התפוצץ בידיו ונהרג במקום ד' ירחם, וכדברי רבינו אליהו זיע"א, האש פגעה בו עוד לפני הגיעו למלחמה.

והגר"ש שולזינגר זצ"ל סיפר מה שאירע בכפר חסידים בשנת תשכ"ז, תלמיד ממצויני הישיבה, מתמיד עצום, ובעת פרוץ המלחמה ההורים הפצירו בו שיעזוב את הישיבה וילך לצבא. הבן לא יכול היה לעמוד מול ההורים והתגייס, מספר חודשים לאחר תום מלחמת תשכ"ז אירע האסון, בשהותו במארב עם מספר חיילים, השומר נרדם בשמירה, כדורי האויב הירדני פגעו בו, הי"ד. למרבה הצער ההורים השכולים נהפכו לשונאי בני ישיבות, "לשווא הכיתי את בניכם מוסר לא למדו".

לאחר פטירת האב, במהלך ההלוויה סיפר הנכד, כי סבא חזר ממילואים וסבתא ראתה עליו כי בכל זמן שהותו בצבא כמעט לא אכל, כי הקפיד על כשרות, ואז שאלה אותו הרי יכולת להיות טבח במטבח, ענה הסבא 'טבח זה לא חייל'... כך הם האדוקים באילל הציונות.

כשרות בנוסח המזרחי

משגיח כשרות גילה במקרה בשר ממקור לא ידוע. ניגש לרב ציוני אחד, וסיפר מה שראו עיניו. אמר לו הרב: מי אמר לך לפתוח את המקרר.

היכי דמי מזרחי

סיפר ששמע מאחיו הגאון רבי משה מרדכי זצ"ל, ששמע מהגאון הגדול רבי

אכילת דגים בפסח וכו'. וזה לעומת זה, כינוס רבנים שהתקיים בשנים מאוחרות, אחד הרבנים הגיע עם כובע חדש, וכל הרבנים מתעניינים בכובע... מה בין דורות הראשונים לדורות האחרונים... וכמו שאמר רבינו הגדול מרן הרב שך זצ"ל: זה לא ירידת הדורות, זה כלל לא דור...

אאמו"ר הגר"ש זצ"ל הפליג מאוד בגדלותו בתורה של הגרש"ד מונק זצ"ל, אשר היה בקיא בכל חדרי תורה, מקרא, משנה וגמרא, הלכה ואגדה וסתרי תורה, ואשר כל חייו למד תורה מתוך עוני וייסורים נוראים.

אש אוכלתו

סיפר הגרמ"מ שולזינגר זצ"ל: בישיבת 'כנסת חזקיהו' בכפר חסידים, אשר כהן גדול עומד ומשמש, האי סבא קדישא מרן רבי אליהו לופיאן זיע"א, הימים ימי חשון תשי"ז בעיצומו של מאי דמיתקרי 'מבצע סיני', ואחד הבחורים עבר עליו רוח טומאה להתגייס לצבא.

ערב כדת וכדין, כשהוא עצמו אוכל עלים ועשבים - ולי הגיש כיד המלך. לאחר שנים רבות באתי אליו בשבת קודש, כשראה אותי חבוש בשטריימל אמר, כשאני רואה חסידי גור בשבת יוצאים מהשטיבל עם הספודיק'ס אני חש ששבת היום, אצלנו הולכים בשבת כמו בחול ואין ניכר השבת...

מרן הגר"י סרנא זצ"ל מוחה במזרחי

מרן הגר"י סרנא זצ"ל ראש ישיבת חברון, בעת שספד לאחד הרבנים מקרובי משפחתו, האריך אודות החינוך הקלוקל של המזרחי. בן של הנפטר היה מנהל של ביי"ס בחינוך הדל"י, וכאן מצא מקום ראש הישיבה למחות בקרוב משפחתו המעביר נשמות ישראל לע"ז בשיתוף.

ואגב סיפר הגר"ש זצ"ל ששמע מאחיינו של מרן זצ"ל שהגיע לביקור חולים כשראש הישיבה שכב על ערש דווי בבית החולים: שאלתי את דודי 'מה שלום הדוד?', 'ב"ה יותר גרוע'... כך השיב גאון המוסר בעל הידליות יחזקאל'.

בחודש סיון תשכ"א הגיע מרן ראש הישיבה זצ"ל לכפר אתא לניחום אבלים, אצל בן אחיו הר"ר שרגא אגולניק ז"ל, וכל דבריו היו נגד מוסדות הכלאים - הישיבות התיכוניות.

תלמידי לומז'ה

בכינוס רבני הצפון בתקופת הפסח שהתקיים בעיר חיפה, ישבו הגאון הגדול רבי אליהו מישקובסקי זצ"ל אב"ד ור"מ כפר חסידים והגאון הצדיק רבי שמואל דוד הכהן מונק זצ"ל רב הקהילה החרדית חיפה ומח"ס 'אפת שדך', נסובה השיחה על שאלות הלכתיות שהגיעו אל הרב מונק אודות

מרן הרב מפוניבז' זצ"ל

לאחר שמרן הרב מפוניבז' זצ"ל הכריז על הקמת י"ח ישיבות בארץ הקודש, הגיע אליו תלמידו אאמו"ר, הרב דכפר אתא, ובקש כי יקים ישיבה בעירו. השיב לו הרב שכעת על הפרק במחשבתו הקמת ישיבה בעיר קרית שמונה (שהוקמה באותן שנים).

סיפר הרה"ג ר' גרשון קרלנשטיין שליט"א: באחד מימי הירחי כלה אמר הרב בהתרגשות - הנה אנשי כפר אתא, בני הקהילה של ר' שמואל, באים לירחי כלה.

בעת שביקר אאמו"ר הגר"ש אצל הרב זיע"א בבית הבראה, והנה הגיע משולח וביקש להתרים את הרב עבור הישיבה. הרב הוציא מכיסו מטבע ונתן לו. המשולח לא זיהה את הרב ושאל מה שמו, השיב לו הרב בפשטות 'יוסף שלמה הכהן'.

זכות שנפרעין בעוה"ז

סיפר אאמו"ר גאב"ד קרית אתא, שהיה ברכב עם מרן ראש הישיבה הגר"י"ד פוברסקי זצ"ל והגאון הגדול רבי מרדכי שלמה ברמן זצ"ל, ודובר על אחד הרבנים בארץ הקודש שהגיע רב להסיג גבולו. אמרתי להם הרי רב זה לפני עשרות שנים בא בגבולו של רב שקדם לו, וה'חפץ חיים' זיע"א אמר שעל עבירות שבין אדם לחבירו נפרעין בעולם הזה. ראש הישיבה שתק. ונענה הגאון רבי מרדכי שלמה ברמן ואמר: כנראה יש לו זכות שנפרעין ממנו בזה העולם.

ארוחת ערב אצל ראש הישיבה

סיפר אאמו"ר הגר"ש זצ"ל: ערב אחד באתי לביתו של ראש הישיבה מרן הגר"י"ד בכדי להתייעץ עמו בענייני שידוכים, ראש הישיבה הכין לי ארוחת

ברוך רוזנברג זצ"ל כי בימי ילדותו בעיר בריסק גמר בדעתו: היכי דמי מזרחניק, סתם מזרחניק חשוד על מנחה ומעריב. מספר עסקנים חרדיים באו לרב מזרחי וביקשו את עזרתו עבור תלמוד תורה של החינוך העצמאי, השיב להם הרב כי נבצר ממנו לסייע להם, יו"ר המועצה הדתית הנמנה על מפלגת המזרחי מתנגד לכך, וכששאלו וכי משום כך לא יעזרו לחינוך החרדי, השיבו יו"ר המועצה הדתית נותן פרנסה. המשיכו לשאול פרנסה נותן ד', נענה ואמר זה לדרשות של סעודה שלישית, אבל באמת יו"ר המועצה הדתית נותן פרנסה, עפ"ל.

לבדוק הציצית

סיפר ששמע מהרה"ח ר' אפרים טאוב ז"ל מכפר אתא, שבהיותו ילד ב'חדר', יום אחד הגיע לעיר עסקן מהמזרחי ועמד לשאת נאום בבית הכנסת. המלמד ב'חדר' אמר לילדים שיבואו כולם לבית הכנסת וברגע שהאורח יתחיל לדבר יצעקו "ציצית", וכך היה, רק התחיל לפתוח פיו ומקהלת ילדים צווחת "ציצית". והאורח הנכבד [שלא לבש ד' כנפות] נמלט מהמקום לקול עליזותם של הילדים.

ומעשה היה בכ"ק האדמו"ר ה'בית ישראל' זיע"א ששהה בדירת נופש בקיבוץ חילוני, והנה נכנס רב הכפר לאדמו"ר ושאלו: מדוע הרבי לא הגיע לביקור, כמקובל לבוא לרב המרא דאתרא. נעץ בו ה'בית ישראל' את עיניו הטהורות ואמר לו: "שיגעון, היכן הציצית".

כל מימות שבעולם

לפני עשרות שנים היה יוצא לעתים עלון, אשר תוכנו היה רכילות וליצנות וביזוי גדולי ישראל. עורך העלון מחוגי הדלי"ם ששנה ופירש, אמרו עליו שבצעירותו היה מגיע למסעדה ומבקש "שעה אוכל". וכדברי החובות הלבבות' שעושים בטניהם אלוהיהם. וסיפר הגר"ש זצ"ל שנכח באירוע של שמחה, והנה הבלבל הנ"ל יושב ולידו אברך חסידי השומע בשקיקה את דבריו, לאחר מכן אמרתי לאברך, כל המקוואות שבעולם לא יועילו לך לצאת מהטומאה שספגת מאיש זה.

ההסתה נגד בני הישיבות

חוקר תלמודי ידוע בנו נהרג בצבא, בעת ההלויה זעק האב: "דמך הוא על ראשם של בני הישיבות המשתמטים", והימים ימי תשכ"ז. בעיתון גדול במדינה, באותו הפרק, פורסם מכתב למערכת ע"י אחד הדלי"ם, בו כתב

דברי בלע נגד בני הישיבות, כותב המכתב נודע לימים בעמדו בראשות מכון לפתרונות ועקיפת ההלכה. בקרית שמואל - שכונה של הפועל המזרחי בעיר חיפה, הקים הגאון רבי עקיבא הכרמי זצ"ל ישיבה קדושה. ראשי הישוב שקנאותם לצבא ושנאתם לישיבות העבירה אותם על דעתם, פעלו בכל דרך לסגור את הישיבה, ולדאבון לב מזימתם עלתה בידם. והעיד הגאון גאב"ד קרית אתא, שכל אלה שידם היתה במעל, יד ד' היתה במ ולא האריכו ימים.

צעקת הדלי"ם

בועידת המפד"ל שהתקיימה בשנת תשל"ב הוחלט על גיוס בני ישיבות. כלל יהא נקוט בדינו, כל אלה הפוערים פיהם כנגד בני ישיבות בתואנה שהם משתמטים כשאחיהם מוסרים נפשם למען המולדת, ע"פ רוב הם עצמם מעולם לא היו בחזית, לא שכבו במארכים ולא שמעו קול יריה. בראשית שנת תשל"ד, בסערת הימים - מלחמת "יום הכיפורים", והדלי"ם בקרית אתא החלו בהסתה נגד בני ישיבות. כל אברך כולל היה עומד מול חרפות וגידופים. אחד שהיה מראשי המסיתים נשאל היכן היית במלחמה, והשיב: הייתי זבן בחנות השק"ם. איסתרא בלגינא קיש קיש קריא. בשנת תשמ"ו כשמשנאי ד' נשאו ראש, ואנשי המזרחי וגרוניהם פתחו בשיסוי נגד בני הישיבות, הורה אאמו"ר הגר"ש זצ"ל לפרסם בכל כלי התקשורת

המשפט, הרב וייסמנדל הודיע כי את המסמכים ימסור לי סמוך לעלייתו למטוס, החשש היה כי סוכני השב"כ עלולים לשים ידם על המסמכים. וכך היה, הרב וייסמנדל הגיע לשדה התעופה ומסר לי ביד את המסמכים המרשיעים.

אושפיזין

תחת אחד השיחים, סיפר לגאב"ד מאקאווא זצ"ל על אחד האדמו"רים שסיפר על זקנו, שראה בסוכה את האבות והם היו בלבוש שיראין וחבושין בשטריימל. נענה גאב"ד מאקאווא זצ"ל ואמר: אנו מאמינים באמונה שלמה שהאושפיזין היו אצל הרמב"ם והרי"ף, ושם באו עטויים בגלימה ומצנפת, כלבוש חכמי הספרדים.

החינוך

סיפר כי בכפר אתא היו רבים אשר נמנו על היראים והחסידים, אך את הבנות שלחו לחינוך המזרחי. היו כאלה אשר עשו זאת בעצת נשותיהם שלא חונכו בבית יעקב, וכן היו כאלו שעקב חסרון כיס שהחינוך החרדי היה כרוך בתשלום והחינוך הפשרני היה חנינם אין כסף. כך בנות רבות מבתי חסידים ירדו מהדרך, נשים רחמניות בשלו לדיהן.

ה'בית ישראל'

נכנס פעם לשולחנו של ה'בית ישראל' מגור זצ"ל יחד עם דודו הגה"צ רבי זאב דב צ'צ'יק זצ"ל, והנה הגבאי מכריז שמות כל החסידים שמביאים יין לשולחן, וכל שם מוסיף הגבאי, זה עם הבנים, זה עם החתנים, זה עם הנכדים... לשאלתו איך זוכר הגבאי פרטים של כל חסיד, אמר לו דודו שזה ה'בית ישראל' שידוע ומכיר את כל החסידים ומשפחותיהם, אחד לא נעדר.

בשנת תש"כ כשמפלגת פא"י נכנסה לממשלה בניגוד לדעת גדולי הדור, הייתה כל הארץ כמדורת אש. כ"ק האדמו"ר ה'בית ישראל' זצ"ל הורה לחסידיו להחזיר את הפנקסים של פא"י, אנשי פא"י שהיו ברובם הגדול פועלים שמשענתם הכלכלית היתה המפלגה, נצטוו לעזוב הכל.

הסערה לא פסחה על כפר אתא, כשבראש הלוחמים היה הרב ר' יוסף גורביץ ז"ל תלמיד ברנוביץ, שזכה לשמש את מרן רבי אלחנן הי"ד, נטש את בית הכנסת פא"י ועבר להתפלל בבית החסידים דגור, וזכה לחתנין רבני ת"ח מרביצי תורה, הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א והגאון רבי מאיר לוריא שליט"א.

רשימה של אנשי שלטון מהחילוניים ומהמזרחי שלא שירתו בצה"ל.

כל שלושים שנה...

סיפר ששמע מזקן אחד תלמיד הגה"ק רבי שאול בראך גאב"ד קאשוי הי"ד, שאמר על הקהילות הנפרדות של היראים בהונגריה: כל שלושים שנה צריך לחלק את הקהילות מחדש.

לארצותיהם

סיפר שבכינוס שנערך בביהכנ"ס חורבת רבי יהודה חסיד, על חורבן יהדות אירופה, נשא דברים מרן ראש ישיבת חברון הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל, ובתוך דבריו קונן ואמר: אוי לנו, מי יתן לנו את הישרות ההונגרית, את החריופות הפולנית ואת העמקות הליטאית.

הגרמח"ד וייסמנדל זצ"ל

היה זה בבר מצוה בביתו של הרב שלמה לורנץ ז"ל בחודש אלול תשל"ה. כזכור היה זה עו"ד שמואל תמיר שהיה סגורו של מלכיאל גרינוואלד במשפט קסטנר. "פתחתי עמו בשיחה ומיד כשהזכרתי את שמו של הרב וייסמנדל, נעמד עם רגל על הכסא ובמשך שעות סיפר על הרב כחסיד שמספר על רבו". בתוך הדברים סיפר כי נסע לארה"ב להיפגש עם הרב וייסמנדל בכדי לשמוע את גרסתו ולקבל ממנו מסמכים לצורך